

Infospot

De TOP 25 van de werkzame bestanddelen in de uitgaven in de ambulante sector van de verzekering voor geneeskundige verzorging in 2014

Juli - Augustus - September 2015

De TOP 25 van de werkzame bestanddelen vertegenwoordigen 35 % van de totale netto-uitgaven (dit zijn de uitgaven voor de verplichte verzekering) en 26 % van het behandelingsvolume (DDD¹). Ter verduidelijking: er bestaan naast deze 25 werkzame bestanddelen nog 716 werkzame bestanddelen waarvoor er een verzekeringstegemoetkoming is door de verplichte ziekteverzekering in de ambulante sector.

Tabel 1 : TOP 25 (2014)

Plaats nettobedrag 2014	ATC	Werkzaam bestanddeel	Nettobedrag 2014	DDD 2014	Aantal patiënten 2014	Gemidd. jaarlijkse toename nettobedrag 2011 - 2014	Jaar van de 1 ^e vergoeding van het werkzaam bestanddeel	1 ^e jaar van verschijning in de TOP 25
1	L04AB04	ADALIMUMAB	123.692.491	3.259.452	11.983	8.684.801	2004	2006
2	L04AB01	ETANERCEPT	69.746.995	1.800.045	6.895	3.054.121	2002	2005
3	C10AA07	ROSUVASTATINE	68.986.006	120.445.362	301.382	-1.133.372	2003	2006
4	B02BD02	FACTEUR VIII DE COAGULATION	51.855.129	111.271	274	1.657.984	1980	2002
5	A02BC02	PANTOPRAZOLE	50.289.101	175.032.491	1.083.301	1.875.486	1997	2002
6	B01AF01	RIVAROXABAN	40.211.886	29.062.435	64.599	13.303.050	2009	2013
7	R03AK06	SALMETEROL ET FLUTICASONE	34.849.772	26.543.666	226.178	-3.789.991	2001	2002
8	L03AB07	INTERFERON BETA-1A	32.339.321	2.769.315	3.838	-1.408.034	1998	2001
9	A02BC01	OMEPRAZOLE	32.135.286	142.430.792	631.876	-6.576.420	1989	1997**
10	R03AK07	FORMOTEROL ET BUDESONIDE	31.085.533	24.298.139	255.043	-1.273.667	2002	2003
11	N06AB10	ESCITALOPRAM	30.800.703	76.751.261	317.814	-962.474	2003	2004
12	M05BX04	DENOSUMAB	29.608.017	28.540.554	44.432	9.478.029	2010	2013
13	C10AA01	SIMVASTATINE	28.975.469	169.357.360	650.741	-1.624.002	1990	1997**
14	C10AA05	ATORVASTATINE	28.945.844	151.502.064	411.638	-29.242.041	1998	1999
15	L01XE01	IMATINIB	26.424.308	253.470	1.086	-350.327	2002	2007
16	N06AX21	DULOXETINE	25.643.893	21.657.947	105.167	1.844.673	2006	2012
17	C07AB07	BISOPROLOL	25.551.449	103.523.537	723.339	-41.433	1988	1997**
18	B01AB05	ENOXAPARINE	25.154.048	18.740.701	257.128	535.175	1989	2010
19	A10AE04	INSULINE GLARGINE	25.114.013	15.403.921	64.477	1.868.042	2004	2012
20	J01CR02	AMOXICILLINE ET INHIBITEURS D'ENZYME	23.101.382	33.822.305	1.481.424	-1.171.105	1986	1997**
21	A10BA02	METFORMINE	22.786.579	104.111.592	493.731	816.128	1980	2013
22	C01DX12	MOLSIDOMINE	22.111.426	76.726.093	109.701	-1.514.192	1981	1997**
23	J05AR03	TENOFOVIR DISOPROXIL ET EMTRICITABINE	21.341.308	1.139.002	4.043	743.915	2009	2012
24	R03BB04	BROMURE DE TIOTROPIUM	21.214.313	15.417.327	62.801	-3.075.074	2004	2006
25	N05AX13	PALIPERIDONE	21.135.214	3.313.132	13.869	5.104.300	2009	2014
TOTAAL TOP 25			913.099.486	1.346.013.235	-	-	-	-
* 1980 of nog vroeger								
**1997 is het eerste jaar waarin Farmanetgegevens beschikbaar waren; deze molecule zal waarschijnlijk vroeger in de TOP 25 verschenen zijn.								
Bron: RIZIV – Farmanet								

1. Defined Daily Dose; een groep deskundigen van de WHO definiëren per werkzaam bestanddeel een gemiddelde dagdosis (DDD) rekening houdend met de dosis die voor het geneesmiddel wordt gebruikt in zijn voornaamste indicatie bij een volwassene. Het gaat uiteraard om een meeteenheid en niet om een norm van goede praktijk.

De TOP 25 bevat weinig heel recente werkzame bestanddelen. Het recentste werkzaam bestanddeel is desonumab (behandeling van osteoporose en solide tumoren met botmetastasen), dat sinds 2010 wordt terugbetaald. Omgekeerd dateren 11 werkzame bestanddelen van vóór het jaar 2000.

Bepaalde werkzame bestanddelen zijn “oude bekenden” van de TOP 25: omeprazol, simvastatine, bisoprolol, amoxicilline met en zonder enzymremmer en molsidomine bijvoorbeeld waren reeds aanwezig in de TOP 25 van 1997 (het eerste jaar waarin Farmanetgegevens beschikbaar waren).

Atorvastatine, dat zijn eerste plaats in 2012 al had verloren (vanaf 2001 zonder onderbreking bezet), situeert zich voortaan op de 14de plaats. De komst van generieken in de loop van het jaar 2012 heeft de kost per DDD van deze molecule doen dalen van 1,08 naar 0,19 euro. We merken ook op dat de komst van generieken samenging met een groei in de afgeleverde volumes.

De **1^e plaats** wordt voortaan ingenomen door adalimumab, een TNF-remmer die gebruikt wordt om inflammatoire processen bij zware aandoeningen af te remmen als de klassieke behandelingen niet helpen. Adalimumab wordt in 50% van de gevallen voorgeschreven door reumatologen (vooral om reumatoïde polyarthritis te behandelen), in 35% van de gevallen door gastrologen (ziekte van Crohn) en in 13% van de gevallen door dermatologen (psoriasisreuma). Het aantal patiënten blijft beperkt maar de behandeling is duur (ongeveer 40 euro per DDD).

Op de **2^e plaats** vinden we nog een TNF-inhibitor, etanercept, die voor hetzelfde type aandoening als adalimumab voorgeschreven wordt (85% van de voorschriften door reumatologen en 14% door dermatologen). Het prijsniveau is hetzelfde als adalimumab.

Op de **3^e plaats** staat rosuvastatine. Sinds de eerste terugbetaling in 2003 is deze molecule gelijkmatig blijven stijgen in het aantal statinevoorschriften. 21% van de statinepatiënten kreeg in 2013 rosuvastatine voorgeschreven. Aangezien rosuvastatine meer kost (ongeveer 3 keer zoveel als atorvastatine en simvastatine), vertegenwoordigt ze de helft van het budget van de statines.

Het is mogelijk om op basis van de databankgegevens het aantal patiënten te bepalen aan wie een bepaald werkzaam bestanddeel minstens éénmaal dat jaar werd afgeleverd². Deze informatie geeft een ander beeld dan het volume uitgedrukt in DDD of in kost. Sommige werkzame bestanddelen worden immers gebruikt voor een korte termijn door veel patiënten (voorbeeld: het antibioticum amoxicilline met enzymremmer - ATC code J01CR02 - dat in 2014 aan 1,5 miljoen patiënten is afgeleverd). Andere werkzame bestanddelen worden gebruikt bij chronische behandelingen, wijd verspreid onder de bevolking, zoals de cardiovasculaire geneesmiddelen (atorvastatine, simvastatine, enz.). Nog andere tenslotte worden slechts gebruikt bij een klein aantal patiënten waarvan de gezondheidstoestand die dure behandelingen noodzakelijk maakt: 5 werkzame bestanddelen van de top 25 hebben minder dan 10.000 patiënten, bijvoorbeeld patiënten die lijden aan reumatoïde polyarthritis (etanercept), hemofilie (factor VIII coagulatie) of multiple sclerose (interferon beta-1a).

2. Het aantal verschillende rechthebbenden die minstens 1 verpakking met het bijhorende werkzame bestanddeel afgeleverd hebben gekregen gedurende het jaar 2014, wordt opgeteld.

De TOP 25 van 2014 bevat :

- 3 werkzame bestanddelen gebruikt bij COPD en astma (salmeterol met een corticosteroid, formoterol met een corticosteroid en tiotropium bromide)
- 3 cholesterolverlagende middelen (atorvastatine, rosuvastatine en simvastatine)
- 2 immunosuppressiva geïndiceerd voor de behandeling van actieve reumatoïde artritis, ziekte van Crohn en psoriasis (adalimumab en etanercept)
- 2 protonpompremmers die dienen om de maagzuursecretie te remmen (omeprazol en pantoprazol)
- 2 geneesmiddelen die gebruikt worden bij de preventie van trombosen (enoxaparine en rivaroxaban)
- 2 antidepressiva (escitalopram en duloxetine)
- 2 antidiabetica (insuline glargine en metformine)
- 1 stollingsfactor (bloedstollingsfactor VIII)
- het breedspectrumantibioticum b-lactam gecombineerd met een b-lactamaseremmer (amoxicilline + clavulaanzuur)
- 1 anti-anginosum gebruikt bij de chronische behandeling van stabiele angor (molsidomine)
- 1 immunomodulerend middel gebruikt bij de behandeling van multiple sclerose (interferon b-1a)
- 1 antitumoraal geneesmiddel (imatinib)
- 1 b-blokker gebruikt bij o.a. de behandeling van hypertensie (bisoprolol)
- 1 combinatiepreparaat van anti-retrovirale middelen voor de behandeling van infecties met het HIV virus (tenofovir disoproxil en emtricitabine)
- 1 molecule die zowel voor de behandeling van osteoporose (specialiteit PROLIA) als solide tumoren met botmetastasen (specialiteit XGEVA) gebruikt wordt
- 1 atypisch antipsychoticum geïndiceerd voor de behandeling van schizofrenie en schizo-affectieve stoornissen (paliperidon).

Verantwoordelijke uitgever: J. De Cock, Tervurenlaan 211, 1150 Brussel

Realisatie: Dienst voor geneeskundige verzorging van het RIZIV

Grafisch design: Communicatiecel van het RIZIV

Foto: Verypics

Publicatiecatum: September 2015

Wettelijk depot: D/2015/0401/46